

	SVEA HOVRÄTT Miljööverdomstolen	BESLUT 2005-06-30 Meddelat i Stockholm	Mål
			M 8141-04

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, miljödomstolen, slutliga beslut den 30 september 2004 i mål nr M 3011-04, se bilaga

KLAGANDE

1. Tore Kauma, Bällstavägen 77, 864 32 Matfors
  2. Susanne Bergh, Skiftesvägen 11, 903 54 Umeå
  3. Nicklas Granlund, Tångstavägen 33, 864 32 Matfors
  4. Margareta Nordström, Stenbrohultsvägen 14, 757 58 Uppsala
- Ombud för 4: Lars-Åke Nordström, Stenbrohultsvägen 14, 757 58 Uppsala
5. Ulla Ek, N Järnvägsgatan 20A, 827 31 Ljusdal
  6. Roland Stoltz, EDE 5540, 820 70 Bergsjö
  7. Sofia Nilsson, Bjursvevägen 9, 806 28 Gävle
  8. Ylva Skoglund, Tallvägen 8, 824 93 Hudiksvall
  9. Ulf Hammar, Bergsvägen 75, 141 71 Segeltorp
  10. Thomas Johansson, Skogvaktarvägen 18, 806 35 Gävle
  11. Merlin Johansson, Backavägen 2 A, 820 65 Forsa
  12. Gun Johansson, Backavägen 2 A, 820 65 Forsa
  13. Gert Knutsson, Villagatan 23 C, 149 41 Nynäshamn
  14. Jerker Sundin, Fredriksfors 4226, 820 60 Delsbo
  15. Ulrika Hjertqvist, Långgatan 31, 824 52 Hudiksvall
  16. Anna-Karin Lystedt, Norshagsvägen 10, 827 30 Ljusdal
  17. Mårten Eriksson, Kringsvägen 9, 820 42 Korsökrogen
  18. Lena Gammelgård, Tallvägen 10, 824 93 Hudiksvall
- Ombud för 5 - 18: John-Bertil Eriksson, N Järnvägsgatan 20 A, 827 31 Ljusdal

MOTPARTER

1. Länsstyrelsen i Gävleborgs län, 801 70 Gävle
2. RES Skandinavien AB, 556616-0684, Prästgatan 44, 831 33 Östersund

Ombud för 2: Advokaten Bo Hansson, Advokatfirman Lindahl KB, Skomakaregatan 4, 211 34 Malmö

SAKEN

Talerätt i mål om tillstånd till vindkraftanläggning

MILJÖÖVERDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Miljööverdomstolen undanröjer miljödomstolens avvsningsbeslut och återförvisar målet till miljödomstolen för fortsatt handläggning.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 2	08-700 34 00 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se	08-21 93 27	måndag – fredag 09:00-11:30 12:30-15:00

SVEA HOVRÄTT	BESLUT	M 8141-04
Avdelning 13		

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Gävleborgs län beslutade den 21 januari 2004 att lämna RES Skandinavien AB tillstånd enligt miljöbalken att inom fastigheten Rogsta prästgård 1:3 driva en gruppstation med tre till fem vindkraftverk med en sammanlagd uteffekt av mindre än 10 MW. Tillståndet gäller fram t.o.m. den 31 december 2039.

Beslutet överklagades av bl.a. de klagande i förevarande mål. Miljödomstolen beslutade den 30 september 2004 att avvisa samtliga överklaganden.

Målet har med stöd av 23 kap. 6 § miljöbalken tagits till avgörande utan förhandling.

YRKANDEN I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Samtliga klaganden har yrkat att Miljööverdomstolen skall fastställa att de är sakägare i miljöbalkens mening och att deras överklaganden skall prövas i sak.

RES Skandinavien AB har bestritt bifall till överklagandena.

Länsstyrelsen har inte yttrat sig i talerätsfrågan.

UTVECKLING AV TALAN I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Tore Kauma

Vindkraftanläggningen kommer att bli det helt dominerande inslaget i landskapsbilden. För norra sidan av Stensöfjärden och speciellt från hans fastighet kommer vindkraftverken att vara väl synliga och i det direkta blickfånget. I fråga om skuggpåverkan på fastigheten framgår av sökandens yttrande till miljödomstolen (aktbilaga 14) att han får skuggverkan på sin fastighet. Vidare kommer han att utsättas för buller, speciellt med tanke på bullrets utbredning över vattenytan. Avståndet från fastigheten till vindkraftanläggningen uppgår till 1 900 m, varav 250 – 300 m utgörs av vattenyta i syd- sydvästlig riktning.

Susanne Bergh och Nicklas Berglund

Deras fastighet påverkas av beslutet främst genom buller. De har det närmast belägna fritidshuset. De bor numera i huset under sju till åtta månader per år. Man måste beakta att vindkraftverken belägna på Vårkasberget blir 135 m över mark och tillhör därmed de högsta vindkraftanläggningarna i landet. Anläggningen påverkar således ett mycket större närområde än vindkraftverk i övrigt. I det nu aktuella ärendet är uteffekten cirka tio gånger större än i det mål som miljödomstolen hänvisar till. De påverkas också i övrigt av anläggningens tillkomst eftersom anläggningen blir det helt dominerande inslaget i landskapsbilden och påverkar deras jungfruliga strövområde.

SVEA HOVRÄTT	BESLUT	M 8141-04
Avdelning 13		

Margareta Nordström

Deras fastighet befinner sig på ett avstånd av cirka 2 150 m från det närmast belägna vindkraftverket. Detta innebär att de i princip kommer att ha samma bullerpåverkan som redovisats för de närbelägna fastigheterna 21, 22 och 23. Beträffande skuggningspåverkan när rotorbladen skymmer solskivan av själva huset kan de inte påverka detta i framtiden då de inte äger den skog som skymmer. Skuggningen från propellrarna för fastigheterna 21 – 23 har beräknats till cirka 12 timmar per år vilket överstiger de regionala riktlinjer som gäller på 10 timmar per år. Utblicken mot Storsandsbukten kommer att få en kraftig påverkan av solblink/skuggning, en påverkan som inte redovisats i tillståndsansökan. Blinket/skuggningen från upp till tre propellrar samtidigt projiceras mot vattenspegel och öarna utanför. Storsandsbukten kommer att under högsommaren då solen går ned i nordväst drabbas av solblink/skuggning och buller (stilla sommarkvällare med frånlandsvind som är vanligt förekommande). Bakgrundsbruset från naturen är då minimalt, vilket innebär att de och flera hundra personer berörs av skuggning och sannolikt även buller under en mycket känslig och värdefull kvällstid. Man måste också beakta att vindkraftverken blir 135 m över mark och därmed en av de högsta vindkraftanläggningarna i landet. De upplever detta som ett stort intrång i den naturliga landskapsbilden.

John-Bertil Eriksson (ombud för 5-18)

Området är ett fritidsområde och de vistas utomhus under större delen av dygnet. Buller kommer att påverka dem hela tiden från de 135 m höga verken i ett mycket större närområde än beräknat. Bullerberäkningen har inte tagit hänsyn till effekten av ljudets utbredning över vattenytan samt de nu avverkade och framtida avverkningsbara skogspartierna i verkens närhet och ned till deras fastigheter. Skuggor och solblink kommer att påverka dem på tomten, stranden, i Storsandsbukten och på höjden strax norr om fastigheterna. Blinkeffekten medför också risk för epileptiska anfall hos barn i tre av de klagande familjerna som han företräder.

RES Skandinavien AB

De ljudberäkningar som tidigare redovisats i underinstanserna grundar sig på konservativa antaganden. Numera har faktiska mätningar gjorts på aktuell turbinmodell. Verksamheten kommer inte på någon av de klagandes fastigheter ge upphov till buller som överstiger 30 dB(A). En störning med så låg intensitet är med hänsyn till förekommande bakgrundsljud enbart teoretisk. – Även skuggor är mätbara störningar. Skuggor från rotorblad förutsätts dock uppträda när solstrålningen är starkare än 120 W/m² samt när vindkraftverket finns inom ett avstånd som gör att rotorbladen på vindkraftverket täcker minst 20 procent av solytan. Därmed förutsätts inte skuggor uppträda när avståndet till vindkraftverket är två km eller mer. Utöver avståndet till vindkraftverket finns det andra faktorer som påverkar hur ofta det i praktiken är möjligt för oss människor att uppfatta skuggor från vindkraftverk, t.ex. väderleksförhållanden, om huset är befolkat vid den tid på året/dygnet som skuggorna infaller, att mellanliggande vegetation inte döljer vindkraftverken etc. – Hur vindkraftverk syns från allmänt strandområde saknar egentligen betydelse för talerätsfrågan.

SVEA HOVRÄTT	BESLUT	M 8141-04
Avdelning 13		

MILJÖÖVERDOMSTOLENS SKÄL

Överklagbara domar eller beslut får överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot (16 kap. 12 § första stycket miljöbalken). I förarbetena till miljöbalken (prop. 1997/98:45 del 1, s. 482 ff) anges att en generös tillämpning av sakägarbegreppet är avsedd. Enligt praxis (t.ex. NJA 2004 s. 590 I och II) skall rätten att vara part och att överklaga tillkomma varje person som kan tillfogas skada eller utsättas för annan olägenhet genom den verksamhet för vilken tillstånd söks, om risken för skada eller olägenhet rör ett av rättsordningen skyddat intresse och inte är enbart teoretisk eller helt obetydlig.

De klagande bor på ett avstånd av cirka 1,6 till 3 km från den tänkta vindkraftanläggningen. Den är avsedd att placeras högt i landskapet vilket medför att den syns på långt håll. De klagande har uttryckt oro för buller och solblink/skuggning. De har också anfört att vindkraftanläggningen kommer att utgöra ett dominerande inslag i miljön. Mot bakgrund av vad de klagande har anfört i målet finner Miljööverdomstolen att de olägenheter de klagande gör gällande inte är endast teoretiska eller helt obetydliga. Överklagandet skall därför bifallas. Miljödomstolens slutliga beslut skall undanröjas och målet återförvisas till miljödomstolen för fortsatt handläggning.

Beslutet får enligt 23 kap. 8 § miljöbalken inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Ulf Bjällås, hovrättsrådet Liselotte Rågmark, f.d. hovrättsrådet Arne Kardell, referent, samt kammarrättsassessorn Lina Törnqvist. Enhälligt.